

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI W LATACH 2021-2022 „PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI POWIATU ŚREMSKIEGO NA LATA 2021-2024”

Rada Powiatu w Śremie w dniu 26 lutego 2021 r. podjęła uchwałę nr XXVII/210/2021 w sprawie przyjęcia „Powiatowego programu opieki nad zabytkami powiatu śremskiego na lata 2021-2024” (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2021 r., poz. 1873). Zgodnie z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 2022, poz. 840 z późn. zm.) z realizacji programu zarząd powiatu sporządza co 2 lata sprawozdanie, które przedstawia się radzie powiatu.

„Powiatowy program opieki nad zabytkami powiatu śremskiego na lata 2021-2024” zakłada realizację trzech priorytetów poprzez poszczególne kierunki i zadania:

- I. Zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania.
- II. Wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego.
- III. Podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych, edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami.

I. ZAHAMOWANIE PROCESÓW DEGRADACJI ZABYTKÓW I DOPROWADZENIE DO POPRAWY STANU ICH ZACHOWANIA

1. Działania związane z ochroną zabytków i dziedzictwa kulturowego

Kierunek ten obejmuje formalne działania realizowane przez powiat we współpracy z Wielkopolskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Ich realizacja uzależniona jest w dużej mierze od realizacji zadań ww. konserwatora zabytków. W kolejnych punktach przedstawiono poszczególne zadania.

- 1.1. Ustanawianie przez Starostę na wniosek Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków społecznych opiekunów zabytków, prowadzenie listy społecznych opiekunów zabytków, wydawanie osobom fizycznym legitymacji społecznego opiekuna zabytków, wydawanie zaświadczeń osobom prawnym lub innym jednostkom organizacyjnym nieposiadającym osobowości prawnej, pełniącym funkcję społecznego opiekuna zabytków.**

Zgodnie z art. 103 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 2022, poz. 840 z późn. zm.) społeczny opiekun zabytków jest ustanawiany przez starostę, na wniosek wojewódzkiego konserwatora zabytków. W latach 2021-2022 Wielkopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków

w Poznaniu nie wystąpił z wnioskiem o ustanowienie w powiecie śremskim społecznego opiekuna zabytków.

1.2. Umieszczanie przez Starostę w porozumieniu z Wielkopolskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, na obiekcie zabytkowym nieruchomym, wpisanym do rejestru zabytków, znaku informującego o tym, że zabytek ten podlega ochronie.

Jedną z form ochrony zabytków jest wpisanie go do rejestru zabytków, który prowadzony jest przez wojewódzkiego konserwatora zabytków. Zabytki nieruchome na terenie województwa wielkopolskiego wpisywane są z urzędu lub na wniosek właściciela zabytku do rejestru Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Na takim obiekcie można umieszczać znak informujący o tym, iż zabytek ten podlega ochronie. Umieszczenie znaku musi zostać uzgodnione z wojewódzkim konserwatorem zabytków. W latach 2021-2022 żaden z właścicieli obiektów zabytkowych nie zwrócił się do starostwa z wnioskiem o umieszczenie na obiekcie znaku informacyjnego.

Dnia 03.01.2023 r. pismem nr Po-WD.5140.7750.32.2019 Wielkopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków poinformował o wpisaniu do rejestru zabytków nieruchomych województwa wielkopolskiego 2 kamienic przy ulicy Poznańskiej nr 20, 22 i 24 w miejscowości Śrem:

- kamienica przy ulicy Poznańskiej 22 w miejscowości Śrem, gmina Śrem, powiat śremski zlokalizowana na działce ewidencyjnej nr 470/1, arkusz mapy 9, obręb 0007 Śrem w zespole kamienic Spółdzielni Mieszkaniowej Urzędników Niemieckich w Poznaniu - pod numerem rejestru 1154/Wlkp/A na podstawie decyzji Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków - Po-WD.5140.7750.29.14R.2019 z 28.11.2022 r. Ww. decyzja stała się ostateczną 28.12.2022 r.;
- kamienica przy ulicy Poznańskiej 24 w miejscowości Śrem, gmina Śrem, powiat śremski zlokalizowana na działce ewidencyjnej nr 471/1, arkusz mapy 9, obręb 0007 Śrem w zespole kamienic Spółdzielni Mieszkaniowej Urzędników Niemieckich w Poznaniu - pod numerem rejestru 1155/Wlkp/A na podstawie decyzji Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków - Po-WD.5140.7750.30.15R.2019 z 28.11.2022 r. Ww. decyzja stała się ostateczną 28.12.2022 r.

2. Rewitalizacja obiektów zabytkowych

„Powiatowy program opieki nad zabytkami powiatu śremskiego na lata 2021-2024” jest kontynuacją poprzednich programów i szczególny nacisk kładzie na powstrzymanie procesu degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy ich stanu zachowania. Działania prowadzone są poprzez prace remontowo-budowlane przy obiektach będących własnością powiatu oraz poprzez dofinansowanie prac prowadzonych przy innych zabytkach wpisanych do rejestru zabytków. W kolejnych punktach przedstawiono poszczególne zadania.

2.1. Zabezpieczenie w budżecie powiatu śremskiego środków na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków niebędących własnością powiatu.

Ustalając wydatki budżetowe na kolejny rok Rada Powiatu w Śremie każdorazowo zabezpiecza środki na ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami z przeznaczeniem na dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie prac remontowych i konserwatorskich obiektów zabytkowych przekazane jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych. W 2021 w budżecie powiatu śremskiego zabezpieczono kwotę 60.000 zł, a w 2022 roku 90.662 zł.

2.2. Udzielanie na wniosek zainteresowanych podmiotów dotacji z budżetu powiatu na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, co wpływać będzie na zahamowanie procesu degradacji zabytków i na poprawę ich stanu zachowania.

Rada Powiatu w Śremie uchwałą Nr IX/79/2015 z dnia 28 sierpnia 2015 r. określiła zasady udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2015 r. poz. 5078). Uchwała została zmienioną uchwałą nr XXIX/227/2021 z dnia 28 maja 2021 r. (Dz. U. 2021 poz. 4603) oraz uchwałą nr L/348/2023 Rady Powiatu w Śremie z dnia 24 lutego 2023 r. (Dz. U. 2023 poz. 2332).

W latach 2021-2022 Rada Powiatu w Śremie udzieliła dotacji następującym podmiotom:

Nazwa podmiotu	Zakres prac, na które udzielono dotacji	Kwota dotacji
Rok 2021		
Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Michała Archanioła w Dolsku ul. Kościelna 1 63-140 Dolsk	Prace konserwatorskie ołtarza głównego z kościoła filialnego pw. św. Wawrzyńca w Dolsku – etap II	40 000,00
Damian Bianek ul. Gieryskiego 43 63-100 Śrem	Remont dachu budynku gastronomicznego - dawne kasyno wojskowe	20 000,00
Rok 2022		
Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Michała Archanioła w Dolsku ul. Kościelna 1 63-140 Dolsk	Prace konserwatorskie i restauratorskie przy dwóch ołtarzach bocznych: św. Izydora i św. Anny Samotrzeć z kościoła filialnego pw. św. Wawrzyńca w Dolsku	40 000,00
Parafia Rzymskokatolicka pw. NMP Wniebowziętej w Śremie ul. Farna 9;	Remont konstrukcji drewnianej dachu wraz z wymianą pokrycia z	50 662,00

Nazwa podmiotu	Zakres prac, na które udzielono dotacji	Kwota dotacji
63-100 Śrem	dachówki oraz wymianą opierzeń i rynien kościoła pw. św. Ducha w Śremie - etap I	

W roku 2021 z budżetu powiatu śremskiego na dotacje na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane wydatkowana została kwota **60 000,00 zł**, natomiast w 2022 r. kwota **90 662,00 zł**.

Wszystkie wyżej wykazane podmioty wykonały zakres prac, na który otrzymały dofinansowanie i rozliczyły się w terminie z przyznaných dotacji.

2.3. Kontynuacja prowadzenia prac remontowo-budowlanych oraz konserwatorskich przy obiektach zabytkowych nieruchomości, będących własnością powiatu; zabezpieczenie i utrzymanie tych obiektów oraz ich otoczenia w jak najlepszym stanie; korzystanie z nich w sposób zapewniający trwałe zachowanie ich wartości.

Poniżej przedstawiono spis prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy obiektach zabytkowych będących własnością powiatu oraz podjętych działań zmierzających do utrzymania obiektów i ich otoczenia w jak najlepszym stanie w latach 2021-2022.

W 2022 r. dokonano modernizacji pomieszczeń w głównym budynku **Starostwa Powiatowego w Śremie**. Modernizacją objęto 4 pomieszczenia biurowe Wydziału Komunikacji usytuowane na parterze. W ramach prac odmalowano ściany i sufity pomieszczeń oraz wymieniono posadzki. Koszt prac modernizacyjnych wyniósł 147 372,02 zł, z czego 1 230,00 zł to koszt opracowania dokumentacji projektowej. Ponadto pomieszczenia Wydziału Komunikacji wyposażono w meble biurowe – koszt mebli wyniósł 65 083,13 zł.

W **Liceum Ogólnokształcącym im. Gen. Józefa Wybickiego w Śremie** (gmach dawnego gimnazjum w Śremie wraz z salą gimnastyczną) wykonano następujące prace:

- malowanie sal: nr 2, 2a i 3a, 7, 8, 9, 10, 11, 14, 24, 25, 26, 29 i sanitariatów, położenie fototapety w salach nr 5 i 9, malowanie pokoju nauczycielskiego, sufitu w WC pracowników – 71 531,29 zł,
- naprawa dachu na sali gimnastycznej, prace remontowe na dachu szkoły; rozebranie i naprawa komina na budynku sali gimnastycznej, obróbki blacharskie i montaż maskownic wokół kominów – 38 297,02 zł,
- wymiana grzejników i osłon grzejnikowych na sali gimnastycznej, wykonanie instalacji klimatyzacyjnej na auli, wymiana zaworu gazowego przy piecu oraz wymiana automatu odpowietrzającego, wymiana rury CO w kotłowni – 51 722,98 zł,
- naprawa awarii instalacji elektrycznej – 516,60 zł;
- prace związane z wymianą ogrzewacza wody w WC dziewcząt – 1 514,13 zł;
- ułożenie kostki brukowej przy pomieszczeniu radia szkolnego – 3 700,00 zł;
- zamontowanie oświetlenia LED (gab. pedagoga specjalnego, pok. obsługi) – 2 082,77 zł;

Koszt prac wyniósł 169 364,79 zł.

W Zespole Szkół Rolniczych w Grzybnie (zespół dworski: budynek dworu i park) wykonano następujące prace:

- wykonanie instalacji systemu sygnalizacji pożarowej w budynku pałacu ZSR w Grzybnie – 149 980,00 zł,
- naprawa ścieżki pieszej w części parkowej w okolicy stawu ZSR w Grzybnie – 154 915,00 zł,
- oczyszczanie i faszynowanie zbiornika wodnego w parku w ZSR w Grzybnie – 159 000,00 zł,
- wyposażenie budynku pałacu Zespołu Szkół Rolniczych w Grzybnie w hydranty wewnętrzne przeciwpożarowe wraz z siecią wodno-kanalizacyjną – 158 996,75 zł.

Koszt prac wyniósł 622 891,75 zł.

W Domu Pomocy Społecznej w Śremie (budynek dawnego lazaretu wraz z przylegającą kaplicą przyszpitalną) wykonano następujące prace:

- obudowa klatki schodowej, zamykanej drzwiami dymoszczelnymi oraz wyposażenie w urządzenia zapobiegające zadymieniu lub służące do usuwania dymu, uruchamiane samoczynnie za pomocą systemu wykrywania dymu (2021 r.); obudowa drugiej klatki schodowej, zamykanej drzwiami dymoszczelnymi (2022 r.),
- montaż trzech drzwi, wymiana instalacji elektrycznej i wodno-kanalizacyjnej w pokoju i łazience nr 11, rozbudowa systemu przywoławczego, remont pokoju i łazienki nr 11, wymiana instalacji wodno-kanalizacyjnej łazienki 122, 123 i 211, wymiana płytek podłogowych w łazience nr 122 i 125, założenie płytek w łazience 211, malowanie płytek w pralni, wymiana instalacji elektrycznej w pokojach 205, 206, naprawa komina, malowanie pokoi 3, 205, 206.

Koszt prac remontowych (z wyłączeniem wydatków w zakresie p. poz.) wyniósł 117 515,99 zł.

W budynku Powiatowego Zarządu Dróg w Śremie przy ul. Marciniaka 2 wykonano następujące prace:

- modernizacja pomieszczeń piwnicznych budynku w zakresie ścian, posadzek oraz izolacji (2021 r.) – 158 550,00 zł,
- adaptacja pomieszczeń po byłej kotłowni na pomieszczenie magazynowe – 158 952,00 zł.

Koszt prac remontowych wyniósł 317 502,00 zł.

Ponadto w **Domu Pomocy Społecznej w Psarskiem** (zespół pałacowy: budynek pałacu i park) dbano o zabezpieczenie i utrzymanie obiektu oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie poprzez bieżące konserwacje i naprawy, usuwanie awarii

i stałe utrzymanie porządku. Prace wykonywał, w ramach bieżącej działalności, pracownik DPS w Psarskim zatrudniony na stanowisku robotnik gospodarczy – konserwator.

II. WYEKSPONOWANIE POSZCZEGÓLNYCH ZABYTEKÓW ORAZ WALORÓW KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

1. Edukacja i podnoszenie świadomości społeczeństwa w zakresie ochrony zabytków

Przy realizacji tego kierunku szczególny nacisk kładziony jest na działania edukacyjne skierowane do mieszkańców powiatu śremskiego uświadamiające wartość lokalnego krajobrazu kulturowego oraz pielęgnujące pamięć i wiedzę o historii i lokalnych zabytkach. Działania w tym zakresie realizowane są również w szkołach ponadpodstawowych, zgodnie z podstawą programową. W kolejnych punktach przedstawiono poszczególne zadania.

1.1. Rozwijanie działalności edukacyjnej poprzez współdziałanie z samorządami, organizacjami pozarządowymi i instytucjami, popularyzujące ochronę zabytków, kulturę, regionalne tradycje.

W 2022 roku obchodzono 200. rocznicę śmierci gen. Józefa Wybickiego. Z tej okazji Stowarzyszenie Miłośników Dziedzictwa Narodowego im. gen. Józefa Wybickiego zorganizowało 18.09.2022 r. w ramach inicjatywy społecznej „Wybicki – REAKTYWACJA VIII” imprezę plenerową „Dzień Hymnu Polskiego” w Manieczkach. Wydarzenie było skierowane do mieszkańców powiatu śremskiego oraz gości spoza regionu. Powiat śremski dofinansował realizację 2 warsztatów edukacyjnych w łącznej kwocie 10 000 zł:

- „Piaskownica archeologiczna” – nawiązujący do wcześniejszych badań archeologicznych – prac wykopaliskowych – w Manieczkach. Warsztat realizowała Fundacja Relicta, zajmująca się prowadzeniem działalności edukacyjnej w dziedzinie archeologii i nauk historycznych;
- sitodruk na eko-torbach – nadruk nawiązywał do lokalnej historii Manieczek i Józefa Wybickiego.

W latach 2021-2022 Unia Gospodarcza Regionu śremskiego – Śremski Ośrodek Wspierania Małej Przedsiębiorczości była organizatorem VI i VII edycji wojewódzkiego konkursu wiedzy o gen. Józefie Rufinie Wybickim i polskich symbolach narodowych. Partnerami konkursu byli: Stowarzyszenie Miłośników Dziedzictwa Narodowego im. gen. Józefa Wybickiego, Szkoła Podstawowa w Manieczkach oraz Muzeum Śremskie. W zakresie obsługi technicznej aplikacji konkursowej „Contest”, Unia współpracowała z firmą Nazaweb z Śremu, która wykonała wszystkie prace pro bono.

- W VI edycji konkursu udział wzięło 77 osób z Wielkopolski (udział w eliminacjach wojewódzkich on-line), a następnie 22 uczestników uczestniczyło w finale konkursu, który został zorganizowany w Muzeum Śremskim. Finał miał formę testu tradycyjnego. Każdy uczestnik finału

otrzymał dyplom, a zwycięzcy nagrody. Nagrody o łącznej wartości 3 000,00 zł sfinansowano ze środków pozyskanych z Kuratorium Oświaty w Poznaniu. Konkurs odbywał się pod honorowym patronatem Wielkopolskiego Kuratora Oświaty w Poznaniu.

- Do VII edycji konkursu zgłosiło się 127 uczniów z Wielkopolski. Po dopełnieniu wszelkich formalności w eliminacjach wojewódzkich on-line udział wzięło 116 uczniów, a w finale 52 osoby. Finał konkursu odbył się w Szkole Podstawowej im. gen. Józefa Wybickiego w Manieczkach i miał formę testu tradycyjnego. Wszystkim uczestnikom finału wręczono dyplomy udziału, a w dniu 18 września 2022 r. podczas plenerowej imprezy międzypokoleniowej „Dzień Hymnu Polskiego” w Manieczkach wręczono nagrody zwycięzcom. Konkurs odbył się pod honorowym patronatem Wielkopolskiego Kuratora Oświaty oraz był wpisany na listę konkursów tematycznych. Nagrody o łącznej wartości 3 600,00 zł zostały sfinansowane przez Kuratorium Oświaty w Poznaniu.

Koszty obsługi konkursu w okresie 2021-2022 to 979,08 zł (poza dotacjami ujętymi powyżej).

1.2. Wprowadzanie tematyki opieki nad zabytkami i historii regionu do zajęć szkolnych poprzez organizowanie lekcji popularyzujących historię powiatu oraz zabytki znajdujące się na jego terenie.

Zespół Szkół Ekonomicznych im. Cyryla Ratajskiego w Śremie wprowadził tematykę lokalnego dziedzictwa kulturowego do planu pracy w ramach przedmiotów język polski oraz historia i teraźniejszość, a także historia i społeczeństwo. Ponadto uczniowie uczestniczyli w lekcjach poświęconych lokalnej historii i elementom dziedzictwa kultury niematerialnej np. gwara śremska (cykl lekcji we współpracy polonistki z Muzeum Śremskim).

Podczas zajęć lekcyjnych podkreślane były informacje dotyczące lokalnych postaci historycznych z zaznaczeniem miejsc, z którymi byli związani. Uczniowie uczestniczyli w wycieczkach dydaktycznych związanych z historią Polski z perspektywy lokalnej, czyli wielkopolskiej np.:

- lekcja historii w Bramie Poznania,
- postać księdza Piotra Wawrzyniaka (jego znaczenie nie tylko dla historii Polski, ale przede wszystkim Śremu – wizyty w izbie pamięci Spółdzielczego Banku Ludowego, wskazanie miejsca jego urodzin),
- postać Cyryla Ratajskiego (doroczne Święto Szkoły, podczas którego postać patrona pojawia się z perspektywy lokalnych dokonań),
- wycieczki dydaktyczne (we wszystkich klasach pierwszych - 1EL, 1P, 1I, 1L). Ich celem było zwiedzanie dwóch kościołów: Kościoła Pofranciszkańskiego pw. Narodzenia NMP i Kościoła Farnego pw. Wniebowzięcia NMP, a także omówienie dwóch stylów - gotyckiego i barokowego. Mijane po drodze fasady budynków: Liceum Ogólnokształcącego, Poczty Polskiej i Kościoła pw. św. Ducha wbudowane zostały w kontekst wykładu o stylu gotyckim, jako przykłady neogotyku (z przypomnieniem Wieży Ciśnień).

Zespół Szkół Politechnicznych im. Powstańców Wielkopolskich w Śremie w ramach współpracy z Towarzystwem Miłośników Ziemi Śremskie współorganizował konkurs dla uczniów szkół ponadpodstawowych „Zabytki architektoniczne Śremu i okolic”. Ponadto szkoła zorganizowała szkolny rajd śladami pomników powstańców wielkopolskich.

Tematyka zabytków i opieki nad nimi realizowana jest przez uczniów technikum budownictwa oraz technikum organizacji turystyki podczas lekcji z zakresu teoretycznych przedmiotów zawodowych. Dodatkowo edukacja podnosząca świadomość uczniów z zakresu ochrony zabytków odbywa się w ramach wycieczek edukacyjnych (motorowych, rowerowych, pieszych) oraz w trakcie lekcji wiedzy o społeczeństwie, plastyki, historii, historii i teraźniejszości, języka polskiego oraz podczas godzin wychowawczych.

Uczniowie **Zespołu Szkół Technicznych im. Hipolita Cegielskiego w Śremie** regularnie uczestniczą w lokalnych obchodach świąt patriotycznych na terenie powiatu śremskiego: Narodowym Dniu Zwycięskiego Powstania Wielkopolskiego, powiatowych obchodach Święta Niepodległości na Placu 20 Października w Śremie, obchodach Dnia Zwycięstwa w rocznicę zakończenia II wojny światowej, Święcie Flagi, uroczystości poświęconej Pamięci Ofiar Katyńskich w Śremie, etc. Podczas wymienionych wydarzeń delegacje składają wiązanki kwiatów pod pomnikami. W wydarzeniach patriotycznych szkołę reprezentują również Kadeci z Kompanii Reprezentacyjnej Korpusu Kadetów, działającej przy Zespole Szkół Technicznych.

Uczniowie biorą też udział w akcji medialno-edukacyjnej Instytutu Pamięci Narodowej „Zapał znicz pamięci” w miejscach upamiętniających zbrodnie dokonane przez Niemców podczas II wojny światowej.

W 2021 roku Zespół Szkół Technicznych uczestniczył we mszy świętej w kościele pw. Najświętszego Zbawiciela w Poznaniu z okazji obchodów 40 – lecia Zjazdu Zjednoczeniowego ruchu chłopskiego i powstania NSZZ RI „Solidarność”. Pod pomnikiem Ofiar Poznańskiego Czerwca 1956 młodzież pełniła wartę.

Uczniowie **Zespołu Szkół Specjalnych im. Marii Grzegorzewskiej w Śremie** odbyli spacer szlakiem śremskich zabytków. Uczniowie wraz z nauczycielami wybrali się pod budynek Fabryki Odlewów Żeliwnych oraz do Kościoła pw. św. Ducha w Śremie, w celu odtworzenia zabytków omawianych na lekcji historii. Na miejscu poza zobrazowaniem budowli, nauczyciel przedstawił kilka najważniejszych informacji dotyczących ich historii.

2. Dostęp do informacji o dziedzictwie kulturowym powiatu

Realizacja programu opieki nad zabytkami w ramach tego kierunku kładzie nacisk na gromadzenie informacji o lokalnych zabytkach oraz historii, tradycji i kulturze oraz rozpowszechnianie tych informacji za pośrednictwem różnorodnych nośników wśród mieszkańców powiatu śremskiego oraz poza granicami powiatu. W kolejnych punktach przedstawiono poszczególne zadania.

2.1. Wydawanie i rozpowszechnianie materiałów, publikacji, folderów dotyczących zabytków w powiecie oraz wspieranie wydawania niekomercyjnych niskonakładowych wydawnictw (katalogów, przewodników, albumów, widokówek, kalendarzy i innych wydawnictw prezentujących środowisko kulturowe powiatu.

Powiat śremski co roku nabywa i rozpowszechnia wydawany periodycznie „Śremski notatnik historyczny” pod redakcją Krzysztofa Budzynia. W okresie sprawozdawczym ukazało się podwójne wydanie numer 25/26.

W 2021 roku powiat śremski dofinansował w kwocie 10 000,00 zł wydanie książki „Książ'39 – NIEWINNIE STRACENI...” autorstwa Tomasza Cieślaka, wydanej z inicjatywy Centrum Kultury w Książu Wlkp. Publikacja w szczególności opisuje przebieg Operacji Tannenberg na ziemi książkiej i dolskiej w 1939 roku.

W 2022 roku powiat śremski udzielił dotacji Stowarzyszeniu na rzecz wsi Nowieczek w kwocie 5 000 zł na wydruk i promocję książki „Nowieczek dawniej i dziś”, opisującej historię sołectwa i losy jego mieszkańców. Premiera książki miała miejsce 18 września 2022 r. w świetlicy wiejskiej w Nowieczku.

Śremskie Koło Polskiego Związku Filatelistów - Okręg Wielkopolski w 2022 r. wyszło z inicjatywą wykonania i wydruku okolicznościowych kartek pocztowych z okazji 200. rocznicy śmierci gen. Józefa Wybickiego. Powiat śremski sfinansował wydanie 200 szt. kartek pocztowych w kwocie 490 zł. Kartki przedstawiały odnowiony nagrobek gen. J. Wybickiego w Brodnicy i zostały rozpowszechnione podczas uroczystego odsłonięcia odnowionego nagrobka 2 grudnia 2022 r.

Wydział Oświaty, Kultury, Sportu i Promocji Powiatu posiada na stanie materiały promocyjne i wydawnictwa, które systematycznie rozpowszechnia wśród odwiedzających Starostwo Powiatowe w Śremie gości, jak również przekazuje innym jednostkom w związku z organizowanymi wydarzeniami i wyjazdami o zasięgu powiatowym i ogólnopolskim.

2.2. Upowszechnianie wiedzy o zasobach kulturowych i przyrodniczych powiatu, a także o jego walorach turystycznych na stronie internetowej powiatu: www.powiat-srem.pl oraz w innych dostępnych środkach masowego przekazu.

Na stronie internetowej powiatu śremskiego www.powiat-srem.pl w zakładce NA SZLAKU zamieszczony jest wykaz najciekawszych zabytków w powiecie, zawierający ich opis oraz fotografie. W zakładce znajduje się również „Program opieki nad zabytkami powiatu śremskiego na lata 2017-2020” oraz „Program opieki nad zabytkami powiatu śremskiego na lata 2021-2022”. Oprócz tego zapoznać można się ze szlakami rowerowymi i pieszymi przebiegającymi przez teren powiatu.

W latach 2021-2022 na stronie internetowej w zakładce AKTUALNOŚCI zamieszczane były informacje o wydarzeniach promujących walory turystyczne i kulturowe powiatu śremskiego, m.in.:

- Konkurs wiedzy o gen. Józefie Rufinie Wybickim i Polskich Symbolach Narodowych – edycja 2021 i 2022,

- „Sukces kobiety dawniej i dziś” – edycja 2021 i 2022,
- Festiwal Na Gotyckim Szlaku w Polsce Zachodniej – edycja 2021 i 2022,
- Akcja „230 km na 230-lecie Konstytucji 3 Maja” – 03.05.2021 r.,
- Spacer z questem „Historia Manieczek z Józkiem i Janem w tle” – 24-25.09.2021 r.,
- Samochodowy Rad Nawigacyjny „Z Józefem w aucie” – 25.06.2022 r.
- Wakacyjne rajdy rowerowe „Rowerem po... regionie śremskim” – 01.07-31.08.2022 r.
- „Dzień Hymnu Polskiego” w Manieczkach – 18.09.2022 r.

Na stronie internetowej powiatu wskazany jest również kontakt do Unii Gospodarczej Regionu Śremskiego, która m.in. zajmuje się obsługą turystyczną w powiecie śremskim.

Informacje turystyczne oraz te dotyczące dziedzictwa kulturowego przedstawione zostały na stronie Unii Gospodarczej Regionu Śremskiego www.unia.srem.com.pl oraz na stronie Facebook – Region Śremski. Oprócz licznych informacji turystycznych na stronie można również znaleźć informacje o wydawnictwach stowarzyszenia.

Unia prowadzi Centrum Informacji Turystycznej w Śremie (certyfikowany punkt IT przez Polską Organizację Turystyczną). Centrum zajmuje się działalnością informacyjną, udostępnianiem i sprzedażą wydawnictw o atrakcjach turystycznych regionu śremskiego i Wielkopolski.

2.3. Nagłaśnianie i informowanie lokalnej społeczności o ważnych odkryciach konserwatorskich i archeologicznych w celu budowania tożsamości historycznej oraz kreowania właściwych zachowań wobec dziedzictwa kulturowego.

W okresie objętym sprawozdaniem nie dokonano żadnego ważnego odkrycia konserwatorskiego lub archeologicznego.

2.4. Zamieszczenie na stronie internetowej Powiatowego programu opieki nad zabytkami powiatu śremskiego na lata 2021-2024.

„Program opieki nad zabytkami powiatu śremskiego na lata 2021-2022” zamieszczony został na stronie www.powiat-srem.pl w zakładce NA SZLAKU.

2.5. Współpraca z mediami i innymi podmiotami w celu promocji zabytków oraz upowszechniania działań związanych z opieką nad zabytkami.

Powiat śremski jest członkiem Stowarzyszenia Unia Gospodarcza Regionu Śremskiego – Śremski Ośrodek Wspierania Małej Przedsiębiorczości, które prowadzi regularne działania na rzecz promocji zabytków oraz realizuje projekty z zakresu zachowania dziedzictwa kulturowego. W skład Unii wchodzi również gminy: Brodnica, Dolsk, Krobica, Krzywiń, Książ Wlkp. i Śrem. Składka członkowska za 2021 rok wyniosła 69 852,09 zł, a za 2022 rok 69 945,65 zł.

Unia jest członkiem Wielkopolskiej Organizacji Turystycznej, dzięki czemu ma współdziałanie w tworzeniu materiałów promocyjnych i informacyjnych do tematycznych wydawnictw turystycznych, udział i współuczestnictwo w wydarzeniach (konferencje, study tour dla dziennikarzy i touroperatorów, itp.)

i targach promujących region, udział w szkoleniach branżowych dla pracowników IT oraz promocja szkoleń realizowanych dla branży turystycznej, promocja na portalach internetowych i w mediach społecznościowych WOT. Jest to działanie całoroczne a składka członkowska stowarzyszenia za 2021 i 2022 r. wyniosła łącznie 12 200,00 zł.

III. PODEJMOWANIE DZIAŁAŃ ZWIĘKSZAJĄCYCH ATRAKCYJNOŚĆ ZABYTEKÓW DLA POTRZEB SPOŁECZNYCH, TURYSTYCZNYCH, EDUKACYJNYCH ORAZ WSPIERANIE INICJATYW SPRZYJAJĄCYCH WZROSTOWI ŚRODKÓW FINANSOWYCH NA OPIEKĘ NAD ZABYTEKAMI.

1. Wykorzystanie walorów obiektów zabytkowych i dziedzictwa kulturowego jako czynnika wpływającego na rozwój powiatu

Realizacja tego kierunku zakłada wykorzystanie zasobów kulturowych powiatu w celu organizacji wydarzeń i inicjatyw mających korzystny wpływ na jego rozwój. Działania podejmowane są zarówno przez mieszkańców powiatu, organizacje pozarządowe, jak i jednostki samorządu terytorialnego, opierają się na tradycji i historii regionu i mają zasięg powiatowy i ponadpowiatowy. Realizacja tych działań wpływa na pozytywny wizerunek turystyczny i kulturowy powiatu. W kolejnych punktach przedstawiono poszczególne zadania.

1.1. Wspieranie organizacji spotkań na temat historii regionu, dawnego i dzisiejszego krajobrazu kulturowego, zabytków.

Unia Gospodarcza Regionu Śremskiego – Śremski Ośrodek Wspierania Małej Przedsiębiorczości oraz Stowarzyszenie Miłośników Dziedzictwa Narodowego im. gen. Józefa Wybickiego koordynowali realizację wydarzeń w ramach obchodów związanych z 200. rocznicą śmierci i 275. rocznicą urodzin gen. Józefa Wybickiego oraz ogłoszonym przez Sejm RP 2022 r. – Rokiem Józefa Wybickiego. Wśród istotnych wydarzeń znalazły się m.in.:

- VII edycja wojewódzkiego konkursu wiedzy o gen. Józefie Rufinie Wybickim i polskich symbolach narodowych, którego organizatorem była Unia (14.05.2022 r.),
- Konkursy: artystyczny poświęcony Józefowi Wybickiemu, literacki na odę / wiersz poświęcony Józefowi Wybickiemu, na prezentację multimedialną „Generał Józef Wybicki i jego czasy” (28.02.2022 r.),
- wystawa o Wybickim w gablocie przy dworcu autobusowym Śremie,
- obchody 200. rocznicy śmierci gen. Józefa Wybickiego w Manieczkach (10.03.2022 r.),
- otwarta sesja naukowa w Liceum Ogólnokształcącym w Śremie pt. „Józef Wybicki i jego czasy” (29.09.2022 r.),
- spotkanie mieszkańców gminy Brodnica „Imieniny Estery w Esterpolu i Brodniczce”,
- Rodzinny samochodowy rajd nawigacyjny „Z Józefem w aucie” (25.06.2022 r.),
- międzypokoleniowa impreza plenerowa „Dzień Hymnu Polskiego” w Manieczkach (18.09.2022 r.),

- posadzenie dębu Józef Wybicki w Manieczkach (15.09.2022 r.),
- samochodowa Poczta Specjalna z okazji 275. rocznicy urodzin Józefa Wybickiego (29.09.2022 r.).

Unia realizowała w 2021 i 2022 r. zadanie publiczne pt.: „Sukces kobiety dawniej i dziś” (III i IV edycja). Celem projektu była realizacja przedsięwzięć służących popularyzacji postaci, zdarzeń i miejsc związanych z pracą organiczną w Wielkopolsce, a w szczególności w regionie śremskim poprzez organizację 8 warsztatów edukacyjnych, które rozwijały temat pracy organicznej zarówno w ujęciu historycznym jak i współczesnym wymiarze, kształtując rozwój społeczno-gospodarczy Wielkopolski. Udział w warsztatach wzięło łącznie 185 osób. Warsztaty były realizowane w czterech gminach powiatu śremskiego, w miejscach związanych z historycznymi bohaterkami pracy organicznej.

Tematyka warsztatów w 2021 r. :

- „Motywacja – komunikacja – relacja” – skuteczna komunikacja, bariery i błędy – jak ich unikać? Techniki komunikacyjne, budowanie relacji w pracy i życiu społecznym, motywacja;
- „Dama być – savoir vivre i etykieta biznesowa dawniej i dziś” – praktyczny warsztat o etykiecie biznesowej zakończony praktycznymi zajęciami z makramy;
- „Marianna i róże – o savoir vivre i kulturze” – przygotowanie stołu, zastawy, serwowanie potraw, manieri przy stole, rodzaje przyjęć dawniej i dziś – etykieta wokół stołu;
- „Uniwersalny portret kobiety – Emilia Sczaniecka, ja i inne kobiety świata” – „opowieść” o świecie widzianym oczami naszych uczestniczek przez pryzmat informacji i obrazu o kobietach w mediach. Stworzony materiał z zajęć oraz wnioski posłużą do dalszego dialogu społecznego o kobietach w kolejnych edycjach projektu.

Tematyka warsztatów w 2022 r.:

- „Drogi życiowe kobiet dawniej i dziś”, w tym: wykład o wyborach życiowych kobiet wiejskich w XIX/XX w., warsztat edukacyjny „Drogi życiowe współczesnych kobiet, czyli o współczesnym wychowaniu dzieci i młodzieży” oraz prozdrowotny warsztat na łące i w kuchni z metod wykorzystania ziół w codziennym życiu;
- „Od gospodarności do wolności”, czyli patchworkowe szycie spódnic wolności z opowieścią o „herstoriach” uczestniczek;
- „Marianna i róże – o savoir vivre i kulturze”, o organizacji przyjęć zasiadanych (zawodowo i prywatnie) i komunikacji przy stole;
- „Ziemiański i współczesny wizerunek kobiet”, czyli o współczesnym i historycznym dress codzie w pracy i na co dzień.

Projekty zostały zrealizowane w ramach dofinansowania pozyskanego z Samorządu Województwa Wielkopolskiego (20 000,00 zł w 2021 r. i 18 000,00 zł w 2022 r.). Całkowita wartość projektów: w 2021 r. to 22 024,17 zł, a w 2022 r. to 21 228,55 zł.

1.2. Obejmowanie patronatem działań na rzecz promocji dziedzictwa kulturowego powiatu.

W latach 2021-2022 Starosta Śremski obejmował patronatem honorowym następujące wydarzenia:

- Ogólnopolski Rajd „Śrem i okolice z siodełka roweru” – VII edycja 06-08.2021 r. i VIII edycja 12-14.08.2022 r. Rajd organizowany jest corocznie przez Klub Turystyki Rowerowej „Warcianie”;
- Inicjatywa „Poczta Rowerowa Śrem-Będomin” – 31.04-03.05.2022 r. zorganizowana przez Klub Turystyki Rowerowej „Warcianie”;
- Rajd „230km = 230 lat, czyli pokonaj z nami kilometry z okazji Konstytucji 3 Maja!”, organizowany przez Centrum Kultury w Książu Wlkp. 3 maja 2021 r.;
- „Festiwal na Gotyckim Szlaku w Polsce Zachodniej” – koncert w Kościele pw. Św. Michała Archanioła w Dolsku – 18.09.2021 r. i 17.09.2022 r. Festiwal organizowany jest przez Fundację Świat Możliwości;
- „Powiatowy Konkurs Plastyczny – Jeszcze Polska nie zginęła” – organizowany przez Zespół Szkół Rolniczych w Grzybnie z okazji 200. rocznicy śmierci gen. Józefa Wybickiego. Konkurs był skierowany do uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Wyniki ogłoszono 28 lutego 2022 r.;
- Projekt „W świecie Rotmistrza Pileckiego” – organizowany przez Zespół Szkół Ekonomicznych im. Cyryła Ratajskiego w Śremie. W ramach projektu 31.05.2022 r. odbyła się Gra Miejska dla uczniów klas 7-8 szkół podstawowych przybliżająca uczestnikom postać Pileckiego,
- „Powiatowy Konkurs Mistrza Kaligrafii”, organizowany przez Szkołę Podstawową im. D. Chłapowskiego w Iłowcu. Konkurs był skierowany do uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych z terenu powiatu śremskiego i polegał na napisaniu piórem zwrotek Hymnu Państwowego. Nagrody wręczono 10 maja 2022 r.

1.3. Współorganizacja cyklicznych imprez folklorystycznych.

Dnia 29 sierpnia 2021 r. powiat śremski wraz z gminą Śrem zorganizowali Mszę Św. dziękczynną za tegoroczne plony. Mszy Świętej przewodniczył ks. Prałat Marian Brucki. Podczas wydarzenia nie zabrakło tradycyjnych wieńców i chleba dożynkowego.

Dożynki Powiatowo-Gminne w 2022 r. odbyły się 4 września w miejscowości Księginki. Ich organizatorami byli powiat śremski i gmina Dolsk. Obrzęd dożynkowy wykonany został przez Zespół Folklorystyczny „Wielkopole”, który powstał w styczniu 1962 roku i działa w strukturach Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu. Zespół kultywuje tradycje muzyczno-wokalne Wielkopolski. W trakcie wydarzenia stoiska z tradycyjnymi daniami i oryginalnymi potrawami serwowały Koła Gospodyń Wiejskich z powiatu śremskiego.

1.4. Organizacja imprez z zakresu kultury propagujących historię i tradycję o charakterze ponadgminnym oraz upowszechnianie kultury w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

W 2021 roku powiatowe obchody Narodowego Dnia Niepodległości 11 listopada, organizowane przez powiat śremski, miały miejsce pod kwaterą Powstańców Wielkopolskich na Cmentarzu Staromiejskim, gdzie odśpiewany został Hymn Państwowy, a zebrane delegacje złożyły kwiaty. Obchody w 2022 roku rozpoczęła msza św. za Ojczyznę w Kościele Garnizonowym w Śremie, po której nastąpiło złożenie wiązanek pod kwaterą Powstańców Wielkopolskich oraz uroczysty przemarsz pocztów sztandarowych, kompanii honorowej śremskiej jednostki wojskowej, kadetów z Zespołu Szkół Technicznych w Śremie oraz mieszkańców i delegacji na śremski rynek. Tam odśpiewany został Hymn Państwowy, a następnie odczytany Apel Pamięci. Na koniec nastąpiło wspólne odśpiewanie pieśni patriotycznych.

Przedstawiciele powiatu śremskiego tradycyjnie brali udział w wielu inicjatywach historyczno-kulturalnych realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego, instytucje i organizacje pozarządowe, w tym m.in.: Turnieje Strzeleckie Kurkowego Bractwa Strzeleckiego w Śremie, uroczystości Pamięci Ofiar Katyńskich, uroczystość z okazji 200. Rocznicy śmierci gen. J. Wybickiego, rocznice wybuchu II wojny światowej, rocznice wybuchu Powstania Wielkopolskiego, Otwarcie skweru zasłużonych dla parku prezesów Towarzystwa Miłośników Ziemi Śremskiej, uroczystość z okazji 10-lecia powstania Grupy Rekonstrukcyjnej Strażackiej Sikawki Konnej, Dożynki Powiatowo-Gminne i dożynki wiejskie odbywające się w sołectwach na terenie powiatu śremskiego, etc.

Zarząd Powiatu w Śremie w 2021 i 2022 roku rozdysponował środki w ramach otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego.

Dotacje otrzymały poniższe organizacje:

Lp.	Nazwa organizacji pozarządowej	Tytuł zadania	Kwota dotacji na realizację zadania
2021 rok			
1	Stowarzyszenie na rzecz wsi Nowieczek Nowieczek ul. Bursztynowa 6 63-140 Dolsk	Wspieranie inicjatyw kulturalnych i projektów służących ochronie dziedzictwa narodowego. „Przebudowa kapliczki Najświętszego Serca Pana Jezusa oraz poprawa estetyki jej otoczenia przy drodze powiatowej Masłowo – Nowieczek, Gmina Dolsk”	10 000,00 zł

Lp.	Nazwa organizacji pozarządowej	Tytuł zadania	Kwota dotacji na realizację zadania
2	Towarzystwo Miłośników Ziemi Śremskiej ul. Kilińskiego 2 63-100 Śrem	Wspieranie inicjatyw kulturalnych i projektów służących ochronie dziedzictwa narodowego „Park Powstańców Wielkopolskich 1918/1919 w Śremie – rewitalizacja elementów parku”	7 000,00 zł
3	Towarzystwo Muzyczne im. Mariana Zielińskiego w Śremie ul. Poznańska 13 63-100 Śrem	Prowadzenie szkoleń muzycznych w zakresie gry na instrumentach lub śpiewu oraz promowanie Powiatu poprzez występy artystyczne	10 000,00 zł
4	Śremskie Stowarzyszenie Śpiewackie im. Stanisława Moniuszki ul. Kolejowa 10 63-100 Śrem	Organizacja koncertu z okazji obchodów 140-lecia Chóru „Moniuszko”	900,00 zł
2022 rok			
1	Towarzystwo Miłośników Ziemi Śremskiej ul. Kilińskiego 2 63-100 Śrem	„Utworzenie Skweru Zasłużonych dla Parku Prezesów Towarzystwa w ramach obchodów Jubileuszu 135-lecia TMZŚ”	7 000,00 zł
2	Śremskie Stowarzyszenie Śpiewackie im. Stanisława Moniuszki ul. Kolejowa 10 63-100 Śrem	Wyjazdowe warsztaty szkoleniowe połączone z koncertem promującym Powiat Śremski	4 180,00 zł
3	Stowarzyszenie na rzecz wsi Nowieczek Nowieczek ul. Bursztynowa 6 63-140 Dolsk	Wspieranie inicjatyw kulturalnych i projektów służących ochronie dziedzictwa narodowego. „Nowieczek dawniej i dziś” – druk i promocja książki o historii Sołectwa i losach mieszkańców	5 000,00 zł
4	Fundacja na Rzecz Rewaloryzacji Miasta Śrem ul. Mickiewicza 21 63-100 Śrem	„XVI Gala Wolontariatu”	10 000,00 zł

1.5. Wspieranie aktywności lokalnej mającej na celu ochronę zabytków, wspieranie działań oraz współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi w sferze ochrony zabytków.

W ramach Roku Józefa Wybickiego w 2022 r. Unia Gospodarcza Regionu Śremskiego - Śremski Ośrodek Wspierania Małej Przedsiębiorczości w partnerstwie z Parafią Rzymskokatolicką pw. św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Brodnicy, Stowarzyszeniem Miłośników Dziedzictwa Narodowego im. gen. Józefa Wybickiego i sołectwem Brodnica zaangażowała się w przygotowanie dokumentacji służącej pozyskaniu środków z Samorządu Województwa Wielkopolskiego w kwocie 30 000,00 zł na renowację nagrobka gen. Józefa Wybickiego w Brodnicy oraz dokonała rozliczenia projektu. Razem z partnerami pozyskano również dodatkowe środki - 30 800,01 zł na realizację ww. zadania (samorządy lokalne, NGO, osoby prywatne). W dniu 2 grudnia 2022 r. Unia zorganizowała również z partnerami wydarzenie – oficjalne odsłonięcie odnowionego nagrobka oraz podsumowała cały projekt. W chwili obecnej Unia uczestniczy również w opracowaniu tablicy informacyjnej przy nagrobku gen. Józefa Wybickiego i przygotowaniu niezbędnej dokumentacji do jej ustawienia. Działanie było prowadzone od czerwca 2021 r. do końca grudnia 2022 r. bez dodatkowych środków finansowych z budżetu Unii.

W 2021 r. Zarząd Powiatu w Śremie udzielił stowarzyszeniu Uniwersytet Entuzjastów Świata z siedzibą w Książu Wlkp. dotację w kwocie 5 000,00 zł na realizację zadania publicznego pn. „Odnowienie miejsca pamięci ks. Franciszka Huebnera”. Projekt składał się z dwóch części: pierwsza część zakładała odnowienie miejsca pamięci, nagrobka ks. Franciszka Huebnera, zlokalizowanego na cmentarzu parafialnym przy ul. Zakrzewskiej w Książu Wlkp., natomiast w ramach drugiej części projektu zorganizowano prelekcję tematyczną pn. „Życie i działalność ks. Franciszka Huebnera w regionie”.

2. Wspieranie na wniosek zainteresowanych podmiotów przedsięwzięć samorządów gminnych związanych z rozwojem infrastruktury turystycznej

Działania w tym kierunku zakładają wparcie realizacji zadań z zakresu rozwoju turystyki lokalnej realizowanych przez gminy powiatu śremskiego. Szczególny nacisk kładziony jest na turystykę związaną z popularyzacją miejsc i szlaków położonych w pobliżu obiektów zabytkowych. Realizacja kierunku uzależniona jest w dużej mierze od działań podejmowanych przez samorządy gminne w zakresie rozwoju lokalnej infrastruktury turystycznej. W kolejnych punktach przedstawiono poszczególne zadania.

2.1. Wspieranie podejmowanego przez gminy zagospodarowania miejsc atrakcyjnych turystycznie, m.in. szlaków kulturowych, ścieżek edukacyjnych, tras rowerowych, przystani żeglarskich itp.

Unia Gospodarcza Regionu Śremskiego – Śremski Ośrodek Wspierania Małej Przedsiębiorczości utrzymuje pomost pływający na pływakach w Kotowie nad Wartą (gm. Śrem) – coroczna konserwacja pomostu, ustawienie w sezonie maj-październik i udostępnienie go nieodpłatnie dla małych obiektów pływających, zabezpieczenie na okres zimowy. Poza tym współpracuje z Nadleśnictwem Babki, Leśniczówką Mechlin w zakresie utrzymania infrastruktury turystycznej na polu biwakowym w Kotowie. Kosz utrzymania pomostu w 2022 r. – 5 000,01 zł, w 2021 r. nie był on wystawiony do użytkowania z uwagi na pandemię koronawirusa Covid-19. W 2022 r. podpisano również umowę z Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie na nieodpłatne użytkowanie gruntów pokrytych wodami pod realizację pomostu pływającego w Kotowie nad Wartą na okres 5 lat.

2.2. Promowanie istniejących szlaków turystycznych i ścieżek rowerowych przebiegających w pobliżu obiektów zabytkowych.

Na stronie www.powiat-srem.pl znaleźć można wykaz aktualnych szlaków rowerowych i pieszych na terenie powiatu śremskiego. Administrowaniem siecią znakowanych szlaków rowerowych regionu śremskiego – 327 km – zajmuje się Unia Gospodarcza Regionu Śremskiego – Śremski Ośrodek Wspierania Małej Przedsiębiorczości. Jest to działanie całoroczne bez nakładów finansowych.

W okresie pandemii 2020-2022 Unia nie realizowała wydarzenia „Rowerem do ...”, które w głównej mierze służyło promocji szlaków rowerowych, integracji społeczności lokalnej oraz promocji zdrowego trybu życia. Natomiast w lipcu i w sierpniu 2022 r. zorganizowano akcję „Rowerem po ... regionie śremskim”, czyli wakacyjne rajdy rowerowe, której celem była rekreacja mieszkańców połączona z poznawaniem atrakcji turystycznych na szlakach rowerowych w regionie śremskim. W akcji udział wzięło 30 rowerzystów, którzy zgłosili się poprzez formularz on-line, a 12 osób nagrodzono na podstawie udokumentowanych tras i zdjęć-selfie z wybranych miejsc w regionie śremskim.

Unia każdego roku w kwietniu promuje sieć szlaków rowerowych podczas wydarzenia „Rowerem bezpiecznie” organizowanego przez Klub Relax w Śremie, a które jest dedykowane uczniom klas trzecich szkół podstawowych z terenu Gminy Śrem. Z uwagi na pandemię, w kwietniu 2021 r., mini wykłady stacjonarne zostały zastąpione filmem edukacyjnym: <https://www.youtube.com/watch?v=ZZLzZzaHavM> (Unia przedstawiła możliwości rekreacji na szlakach turystycznych). Zwiększył się także zakres promocji działań akcji ponieważ film został umieszczony na kanale YT i jako materiał edukacyjny dotarł do większego grona odbiorców. Działanie prowadzone bez dodatkowych nakładów finansowych.

3. Dostęp do informacji na temat źródeł finansowania ochrony zabytków

Zgodnie z ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 2022, poz. 840 z późn. zm.) w ramach sprawowania opieki nad zabytkami osoba fizyczna lub jednostka organizacyjna posiadająca tytuł prawny do zabytku wynikający z prawa

własności, użytkowania wieczystego, trwałego zarządu, ograniczonego prawa rzeczowego albo stosunku zobowiązaniowego finansuje prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy tym zabytku. Źródłem finansowania ochrony i opieki nad zabytkami mogą być m.in. środki Unii Europejskiej. W poniższym punkcie przedstawiono realizowane zadanie.

3.1. Wspieranie właścicieli i dysponentów obiektów zabytkowych w procesie korzystania z funduszy Unii Europejskiej w zakresie opieki nad zabytkami poprzez bieżące zamieszczanie na stronie internetowej powiatu dostępnych samorządowi informacji dot. możliwości pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych, ułatwiających właścicielom oraz zarządcom obiektów zabytkowych terminowe i prawidłowe składanie stosownych wniosków.

Właściciele zabytków mogą korzystać z różnych źródeł finansowania, m.in. środków rządowych, samorządowych lub unijnych. Szczegółowe informacje o aktualnych naborach można znaleźć na stronie internetowej Funduszy Europejskich. W zakresie kultury z funduszy mogą skorzystać m.in. przedsiębiorcy, jednostki naukowe, szkoły wyższe, fundacje i stowarzyszenia. W latach 2021-2022 w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego nie ogłaszano naboru na działania związane z opieką nad zabytkami.

W ramach działań informacyjnych na stronie powiatu śremskiego 15.01.2021 r. pojawił się komunikat o ogólnopolskim konkursie „Zabytek Zadbane”, organizowanym przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Generalnego Konserwatora Zabytków, którego celem jest promocja opieki nad zabytkami poprzez propagowanie najlepszych wzorów konserwacji, utrzymania i zagospodarowania zabytków oraz 02.08.2022 r. o regionalnym konkursie „Nasz Zabytek”, organizowanym przez Fundację Most the Most, którego laureat – właściciel – przeznaczy dofinansowanie na rewaloryzację zabytku i dostosowanie go do wybranej w konkursie funkcji społecznej.

Wioleta Jastrzębek
W. Jastrzębek
Naczelnik
Wydziału Oświaty, Kultury, Sportu
i Promocji Powiatu